

## **ВІДГУК**

**офіційного опонента доктора юридичних наук, професора,  
заслуженого юриста України**

**ЖУРАВЛЬОВА ДМИТРА ВОЛОДИМИРОВИЧА**

**на дисертацію Сичевського Володимира Павловича**

**«Адаптація законодавства України у сфері містобудування до  
законодавства Європейського Союзу: адміністративно-правові аспекти»,  
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за  
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове  
право; інформаційне право**

**Актуальність теми дисертації та зв'язок її з науковими програмами,  
планами і темами**

Проблематика адаптації законодавства України до права Європейського Союзу традиційно перебуває у центрі уваги вітчизняної юридичної науки. Окремі аспекти європейської інтеграції, адміністративно-правового регулювання, публічного адміністрування та державної політики досліджувалися у працях В.Б. Авер'янова, В.М. Бевзенка, Ю.П. Битяка, Т.О. Коломоєць, Р.С. Мельника, С.Г. Стеценка, В.І. Муравйова, Р.А. Петрова, І.В. Яковюка та інших учених. Водночас питання адміністративно-правового забезпечення адаптації законодавства України саме у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу досі не отримало комплексного наукового опрацювання.

Особливої актуальності зазначена проблематика набула після отримання Україною статусу держави-кандидата на вступ до Європейського Союзу та початку переговорного процесу щодо членства. В умовах післявоєнного відновлення держави особливого значення набувають питання гармонізації містобудівного законодавства з європейськими стандартами сталого розвитку, енергоефективності, екологічної безпеки, цифровізації

адміністративних процедур, прозорості прийняття управлінських рішень та участі громадськості у містобудівних процесах.

З огляду на викладене, дисертаційне дослідження В.П. Сичевського, присвячене адміністративно-правовим аспектам адаптації законодавства України у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу, є актуальним, своєчасним та має важливе значення для розвитку науки адміністративного права й удосконалення правового регулювання містобудівної діяльності.

Додатковим підтвердженням актуальності роботи є її виконання в межах реалізації стратегічного курсу України на європейську інтеграцію, положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», а також інших програмних документів держави у сфері регіонального розвитку, цифрової трансформації та реформування державного управління.

### **Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій**

Ознайомлення з дисертаційним дослідженням дає підстави стверджувати, що автором проведено комплексне та ґрунтовне наукове дослідження, результати якого характеризуються належним рівнем теоретичної та методологічної обґрунтованості.

Методологічну основу роботи становить сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання. Автором використано діалектичний, формально-юридичний, системно-структурний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий методи, а також методи аналізу, синтезу, узагальнення та прогнозування. Їх застосування забезпечило всебічне дослідження предмета роботи та дозволило сформулювати аргументовані висновки і пропозиції.

Нормативну основу дослідження становлять Конституція України, міжнародно-правові акти, акти права Європейського Союзу, закони України, підзаконні нормативно-правові акти у сфері містобудування, просторового



планування, архітектурно-будівельного контролю та нагляду. Значною перевагою роботи є широке використання законодавства та практики держав – членів Європейського Союзу.

Емпіричну базу дослідження становлять матеріали державної статистики, аналітичні дані центральних органів виконавчої влади, судова практика, відомості Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, а також інформаційні ресурси органів державної влади та інституцій Європейського Союзу.

Отримані результати характеризуються достатнім рівнем достовірності та логічності, а сформульовані висновки безпосередньо впливають із проведеного дослідження.

### **Достовірність та наукова новизна результатів дослідження**

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що вона є одним із перших комплексних адміністративно-правових досліджень, присвячених адаптації законодавства України у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу.

Заслуговує на підтримку авторський підхід щодо розуміння адміністративних правовідносин у сфері містобудування як особливої форми правової взаємодії між суб'єктами публічної адміністрації, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та громадянськістю, спрямованої на забезпечення публічного інтересу у сфері розвитку територій, безпечного будівництва та охорони довкілля.

Особливий науковий інтерес становить обґрунтована дисертантом комплексна модель адаптації законодавства України до стандартів Європейського Союзу через інтеграцію адміністративно-правових, цифрових та інноваційно-технологічних інструментів, включаючи впровадження принципу digital by default, BIM-технологій та єдиної інтероперабельної системи містобудування. Визначено, що ключовим елементом правового регулювання у цій сфері виступає публічне адміністрування як форма реалізації функцій виконавчої влади, спрямована на забезпечення публічного

інтересу. Автором доведено, що публічне адміністрування у сфері містобудування має комплексний характер і поєднує три основні складові: надання адміністративних послуг, розпорядчу діяльність та виконавчу функцію. Встановлено, що саме через ці складові реалізуються повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечується правомірність містобудівної діяльності та досягається баланс між приватними і публічними інтересами.

У ході дослідження використано порівняльно-правовий та системний методи, що дало змогу визначити відмінність між поняттями «будівництво» та «сфера містобудування». Обґрунтовано, що останнє є ширшим і більш точним для адміністративно-правового аналізу, оскільки включає не лише технічні аспекти спорудження об'єктів, а й просторове планування, розвиток територій та формування життєвого середовища. Визначено, що така термінологічна конкретизація має важливе значення для вдосконалення нормотворчої діяльності та підвищення ефективності правозастосування (підрозділ 1.1).

Здобувачем доведено, що адміністративні правовідносини у сфері містобудування характеризуються багатосуб'єктністю, складною структурою та динамічністю. Визначено, що до їх суб'єктного складу належать органи державної влади, органи місцевого самоврядування, спеціалізовані установи, суб'єкти господарювання та громадяни. Встановлено, що об'єктом таких правовідносин є суспільні інтереси у сфері розвитку територій, безпеки будівництва, екологічної рівноваги та забезпечення належного життєвого середовища.

Позитивної оцінки заслуговує вдосконалений автором підхід до визначення змісту публічного адміністрування у сфері містобудування шляхом виокремлення його сервісної, розпорядчої та виконавчої складових. Важливе значення мають також висновки щодо трансформації системи публічного адміністрування від командно-адміністративної до сервісно-орієнтованої моделі.



У підрозділі 2.1 автором визначено, що підзаконні нормативно-правові акти мають похідний характер і функціонують у межах чітко визначеної ієрархії джерел права. Доведено, що їх ефективність залежить від дотримання принципів законності, правової визначеності та узгодженості з актами вищої юридичної сили. Встановлено, що важливими гарантіями їх належного функціонування є державна реєстрація, юридична експертиза та можливість судового контролю. Досліджено сутність адміністративному акту як базовому інструменту правозастосовної діяльності у сфері містобудування. Визначено, що адміністративний акт є індивідуальним рішенням адміністративного органу, спрямованим на виникнення, зміну або припинення прав та обов'язків конкретної особи. Доведено, що саме через адміністративні акти реалізуються владні повноваження суб'єктів публічної адміністрації, зокрема щодо надання дозволів, погодження документації, здійснення контролю та введення об'єктів в експлуатацію.

Грунтовним є проведений автором аналіз нормативно-правового забезпечення містобудівної діяльності та адміністративно-правових інструментів управління у відповідній сфері, що знайшло відображення, зокрема, у підрозділах 2.1 «Нормативно-правове забезпечення містобудівної діяльності в Україні» та 2.2 «Адміністративно-правові інструменти управління у сфері містобудування». Обґрунтованими виглядають висновки щодо необхідності подальшої систематизації містобудівного законодавства, удосконалення механізмів державного архітектурно-будівельного контролю та запровадження сучасних цифрових інструментів публічного адміністрування, сформульовані за результатами дослідження, викладеного у підрозділі 2.3 «Публічне адміністрування у сфері містобудування: сучасний стан та напрями вдосконалення».

Значний інтерес становлять результати порівняльно-правового аналізу досвіду держав – членів Європейського Союзу, представлені у підрозділі 3.1 «Європейський досвід правового регулювання містобудівної діяльності та можливості його імплементації в Україні», що дозволило автору

сформулювати низку практичних рекомендацій щодо вдосконалення національного законодавства. Важливими також є положення підрозділу 3.2 «Напрями адаптації законодавства України у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу», в яких запропоновано конкретні механізми гармонізації національного правового регулювання з європейськими стандартами.

До науково нових результатів дослідження слід також віднести авторське визначення поняття адаптації законодавства України у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу, удосконалення класифікації адміністративно-правових інструментів забезпечення такої адаптації, а також обґрунтування необхідності впровадження комплексної цифрової моделі публічного адміністрування у сфері містобудування, що поєднує сучасні інформаційні технології, принципи належного врядування та європейські стандарти правового регулювання.

#### **Практичне значення результатів дослідження**

Практична цінність дисертаційного дослідження полягає у можливості використання його результатів у правотворчій діяльності при підготовці змін до містобудівного законодавства України, у діяльності органів публічної адміністрації та органів місцевого самоврядування, а також у навчальному процесі під час викладання дисциплін адміністративно-правового циклу.

Отримані результати можуть бути використані для подальшого вдосконалення адміністративних процедур у сфері містобудування, розвитку електронних сервісів, підвищення ефективності державного контролю та забезпечення прозорості управлінських рішень.

#### **Дискусійні положення та зауваження до дисертації**

Позитивно оцінюючи загальний рівень виконаного В.П. Сичевським дослідження, слід висловити окремі зауваження та побажання дискусійного характеру.

1) Автором обґрунтовується комплексна модель адаптації законодавства України у сфері містобудування до стандартів Європейського



Союзу, однак у роботі недостатньо деталізовано механізми поетапного впровадження окремих елементів цієї моделі в умовах обмежених фінансових та інституційних ресурсів держави.

2) Досліджуючи досвід держав – членів Європейського Союзу, дисертант приділяє значну увагу загальним тенденціям розвитку містобудівного законодавства, проте окремі аспекти функціонування систем державного архітектурно-будівельного контролю в європейських країнах могли б бути висвітлені більш детально.

3) Певної додаткової аргументації потребує запропонований автором підхід щодо впровадження BIM-технологій та принципу digital by default як обов'язкових складових адаптації законодавства, зокрема в частині визначення правових механізмів їх практичної реалізації на рівні територіальних громад.

4) У роботі значна увага приділяється питанням цифровізації містобудівної діяльності, однак недостатньо розкрито проблематику захисту персональних даних та інформаційної безпеки під час функціонування електронних реєстрів і цифрових платформ у сфері містобудування.

5) Аналізуючи адміністративно-правові засади участі громадськості у містобудівних процесах, автор переважно зосереджується на нормативному аспекті відповідних процедур. Водночас доцільним було б більш детально дослідити практичні механізми забезпечення ефективної участі громадян та інститутів громадянського суспільства у прийнятті містобудівних рішень.

Висловлені зауваження мають переважно дискусійний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Результати дисертаційного дослідження достатньою мірою апробовані та відображені у наукових публікаціях автора. Обсяг і зміст опублікованих праць відповідають основним положенням дисертації та забезпечують належне висвітлення отриманих наукових результатів.

Аналіз змісту дисертації, автореферату та наукових публікацій здобувача свідчить про їхню змістовну узгодженість. Порухень вимог

академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням, містить належні посилання на використані джерела, а сформульовані наукові положення, висновки та рекомендації є результатом особистої наукової праці автора.

**Загальний висновок.** Дисертація Сичевського Володимира Павловича «Адаптація законодавства України у сфері містобудування до законодавства Європейського Союзу: адміністративно-правові аспекти» є завершеною самостійною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають істотне значення для розвитку науки адміністративного права та вдосконалення законодавства України.

За актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю положень і висновків, теоретичним та практичним значенням дисертація відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Сичевський Володимир Павлович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

доктор юридичних наук, професор,  
заслужений юрист України,  
заступник керівника Департаменту  
з питань громадянства, помилування,  
державних нагород –

керівник управління з питань помилування  
Офісу Президента України



Дмитро ЖУРАВЛЬОВ